

7-25.092.1
1972 OKT 27

Magyar Nemzet

A „Budapest” eredetéhez

A Magyar Nemzet vitafórumában legutóbb két cikk is foglalkozott a „Budapest” helynév eredetével. Ezek szerint a korábbi magánlevelek után „az egybeírt *Budapest* forma Széchenyi folyóiratában, a *Jelenkor*ban bukkan fel először”.

Anélkül, hogy pontosan megállapítanánk ennek a „felbukkanásnak” az idejét, nyugodtan tehetjük azt 1840 tájára, figyelemmel arra, hogy a *Jelenkor* c. politikai hírlap 1832-ben indult és 1848-ban szűnt meg. Pontosán ebben az időben azonban már nemcsak egy folyóiratcikkekben fordult elő a *Budapest* név, hanem ezt már címében is használja ugyancsak egy folyóirat. Ez a *Budapesti Szemle*, melynek „1° száma” (sic) „Martius 1840” keltezéssel jelent meg. Alig egy-két évvel később, 1844. július 2-án pedig megindult már a *Budapesti Híradó* c. napilap is. Ezt követi 1853. január 1-től a *Budapesti Hírlap*, amely hivatalos közlönye is volt az abszolút rendszernek.

Az ikervárosok nevének kötőjel nélküli összekapcsolásával, egybeírásával tehát már 132 évvel, illetve 128 évvel ezelőtt fővárosi lapcímelekben találkozunk, a hivatalos közlöny Budapestről vett neve pedig pontosan 20 évvel előzte meg a hivatalos egyesítést.

Talán nem lesz érdektelen egy megjegyzés a *Jelenkor* c. hírlapokkal, illetve folyóiratokkal kapcsolatban sem; annál kevésbé, mert az Irodalmi

Lexikon is csak kettőt ismer belőlük, a legelső: Széchenyi hírlapját és a legutolsót: a Pécssett 1957 óta megjelenő havi folyóiratot. A *harmadik*: politikai napilap 1875. január 1-től Talabér János és Füssy Tamás szerkesztésében. A *negyedik*: 1896-ban jelent meg, főmunkatársa Vajda János (!) volt. Az *ötödik*: a Széchenyi György halálával megszűnt *Korunk Szava* helyett Katona Jenő szerkesztésében 1939. október 1-től 1944. március 15-ig kéthetenként megjelent *Jelenkor*.

Dr. Bölöni József